

عنوان مقاله:

بررسی تاریخی و تطبیقی چند واج ایرانی در گویش بلوچی بمپوری

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان شناسی و گویش های خراسان، دوره 10، شماره 18 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

زهره زرشناس - پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

موسی محمودزهی - دانشگاه ولایت

بهجت قاسم زاده - پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

خلاصه مقاله:

بمپوری، گویش بلوچی رایج در شهر تاریخی بمپور در شهرستان ایرانشهر است که بر اساس جدیدترین تقسیم‌بندی‌ها، در گروه گویش‌های جنوبی این زبان قرار می‌گیرد. با توجه به اینکه زبان بلوچی از کهن‌ترین زبان‌های ایرانی محسوب می‌شود و در تأثیرپذیری از زبان فارسی معیار تا حد زیادی محافظه‌کار بوده، بسیاری از گویش‌های آن، از جمله بمپوری برخی از ویژگی‌های زبان‌های کهن‌تر ایرانی را در خود حفظ کرده‌اند. در مقاله حاضر برخی از واج‌های ایرانی باستان که سیر تحول‌شان در این گویش با دوره میانه و جدید زبان‌های ایرانی متفاوت بوده است، از جمله واکه‌های مرکب /ai/، /au/، همخوان /v/ آغازی، همخوان‌های /f/، /x/ آغازی و میانی، همخوان‌های /p/، /t/، /č/، /d/، /k/، /g/ میانی و خوشه‌های همخوانی /št/، /dz/، /ʁr/ و /hv*/ مورد بررسی قرار می‌گیرند و وجوه تشابه یا تفاوت آن‌ها با واج‌های دوره باستان، میانه و نو ایرانی مشخص می‌گردد، علاوه بر این، به فرایند گردش واکه‌ای و پیشین‌شدگی واکه‌ای در این گویش پرداخته می‌شود. در گام بعد هر کدام از واج‌های مورد نظر در این گویش با دو گویش بلوچی همجوار، یعنی دلگانی و لاشاری مقایسه می‌شوند و در پاره‌ای از موارد نیز مقایسه‌هایی با زبان رودباری کرمان صورت می‌گیرد.

کلمات کلیدی:

زبان بلوچی، گویش بمپوری، واج شناسی، فرایند گردش مصوتی، گویش شناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1148496>

